

Mili narod!

Le kratek čas — ne popolni dve leti — nas loči od onega pomembnega dne, ko se bode navršila stoletnica rojstva najimenitnejšega pesnika našega — dr. Franceta Prešerna.

Ali je treba obširneje ponavljati, kaj je bil Prešeren slovenskemu narodu? Vsak količkaj izobražen, svesten Slovenec nosi z ljubeznijo in spoštovanjem sliko pesnikovo v svojem srcu in imenuje s ponosom njegovo ime.

V oni dobi, ko je slovenska muza še po otroški jecala, izlival je nje ljubljene Prešeren svoje čute v najkrasnejšo jezikovno obliko ter vstvaril Slovincem pesniški jezik, seznanil jih s pesniškimi oblikami in povzdignil slovenski jezik z one sramotne stopinje, ko je rabil le hlapcem in pastirjem, na ono odlično mesto, kjer rabi vsem slojem slovenskega naroda v zasebnem in javnem življenju.

Prešeren je bil oni, ki je najgorkeje čutil krivico, ki se je delala slovenskemu norodu in njega jeziku ter je brez obzira na one kroge, katerim je bil pokret slovenski trn v peti in brez obzira na strahopetne miritelje med Slovenci, duška dajal žarkemu rodoljubju.

Kot pesnik pa je odprl Slovincem pristop v svetovno slovstvo. Njegove pesmi so oni književni proizvod, ki daje Slovincem pravico postaviti se ob bok drugim mogočnim kulturnim narodom.

Prešeren bi pač lahko rekel z Vodnikom: »Dovolj je spomina, me pesmi pojo«; ali, ako Prešern zaradi tega ne bode imenitnejši, če mu postavimo spomenik, in ne manj slaven, ako mu ga ne podignemo, je vendar-le naša dolžnost, da počastimo spomin pesnikov s tem, da mu postavimo spomenik — primeren ne njegovi veličini, ampak našim močem.

Ni zadosti, da čitamo in slavimo Prešerna, treba je, da svetu pokažemo, kako vemo ceniti svoje veljake, treba je, da pokažemo narodu lik imenitnika in da ga namestimo mlajšim rodovom za vzgled in navdušenje.

Zatorej se obrača podpisani odbor ponovno do slovenskega celokupnega naroda, da vsak po svoji moči pripomore povzdigniti pravočasno spomenik Prešernu. Pozivamo pred vsem javne korporacije slovenske, naj prednjačijo z rodoljubnim vzgledom; obračamo se do društev, da prirejajo v to svrhu veselice in akademije. Prosimo naše izobražence, da z delom dokažejo, kako cenijo pesnika. Vabimo narodno ženstvo, kateremu je pesnik slavo razglašal po svetu, da se

odolži pesniku; kličemo mladino, da po možnosti pomaga proslaviti pesnika. Pozivljamo ves narod, da se odzove narodni dolžnosti.

Res je, da tarejo Slovence mnogi drugi in prepotrebni narodni davki. Ali tu gre za našo čast, in zanjo moramo radovoljno kaj žrtvovati, ako hočemo vredni biti svojih velikih umnikov in si ohraniti svetli obraz.

Končno prosimo vse slovenske liste, da po svoje pospešujejo nabiranje prispevov, da se čim preje uresniči namen podpisanega društva.

V Ljubljani, 20. januarja 1899.

Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika:

Ivan Hribar,
mestni župan,
predsednik.

Rajko Perušek,
c. kr. profesor,
podpredsednik.

Fran Trdina,
mestni knjigovodja,
tajnik.

Dr. Makso Pirc, odvetnik; dr. Josip Stare, ces. kr. finančne prokurature tajnik; Andrej Senekovič, c. kr. gimnazijski ravnatelj; dr. Ivan Tavčar, odvetnik — odborniki.

Slovenske rodoljubke, odrecite se kakemu novemu nepotrebemu klobuku ali echarpi in darujte za Prešernov spomenik!

Hrana za otroke.

Po francoskem prevela Marica.

Herbert Spencer na čelu vsem Angležem trdi, da samo dobro rejeni narodi so gospodarji in zmagovalci nad drugimi, da mornarji in delavci Zedinjenih držav so prvi na svetu, kar se tiče moči in to zato, ker jedó več mesa, nego močnatih jedi in vse pač ni iluzija v tej trditvi.

Njihovi učenci imajo mnogo manj ur nauka in več ur za počitek in za igranje nego naši, a se vendar nauče mnogo predmetov veliko lažje in rajši, gotovo ima hrana ob tem zavidanja vrednem dejstvu tudi svoje zasluge. Dokazovalo se je tudi že dovolj, da organizem, ki nima zadostne hrane, se ustavlja mikrobom le slabo.